

# PROCHO

vydává prochor

píše bohumír procházka

# ROVINY

zvěsti z Jičína a okolí • <http://prochor.unas.cz> • 1. duben 2017 č. 4 / 17

## Vystupujeme ze Štefana

Prochoroviny a proChor opouštějí po jedenadvaceti letech Jivínského Štefana. Jsme neustále napadáni. Na Štefánské schůzi dne 31. 1. byly Prochoroviny napadeny, že zveřejnily nominace dřív, než byly schváleny. Není to pravda. Únorové Prochoroviny byly rozneseny do 26. ledna, čístopis nominací jsem emailem dostal 29. ledna.

Již loni byl Prochor kritizován za nominaci Divadla Líšeň. Jedná se o angažované divadlo, které jezdí do Jičína hrát hry jako byla například Putin lyžuje – o zabitě ruské novináře Anně Politkovské. Následně zajistily Prochoroviny pro jičínské školy hru o holocaustu Hygiena krve. Proto má být zpochybněna nominace divadla?

Letos kritika postihla nominaci na vzpomínkové setkání na Václava Havla. Že není uveden pořadatel. Nebyl uveden záměrně, protože se jednalo o občanskou iniciativu, která netouží po publicitě. Proč musí být volen tak úřednický postup? Nominátor na základě toho pak žádal o stažení nominace. O tom nebylo hlasováno a nominace stažena nebyla.

Tyto skutečnosti nebyly uvedeny v zápisu. Schůze konala se 31. 1. 2017, zápis přišel 13. 3. Nebyl tam ani proChorův názor na věc, o jehož připojení požádal. Ne, tohle není Štefan takový, jaký vznikl. S tvůrci takového konání neumíme spolupracovat.

## O Lodžii a Theatronu seminář

Tahle metoda, kdy takhle probíhá veřejná práce není ještě v Jičíně dostatečně zaběhlá,

ale koná se. Seminář, kde každý z odborníků dostane svou čtvrt hodinu. Podmínkou je bohatá fotografická a grafická prezentace. Kdo dnes neumí své myšlenky promítnout, měl by se nad sebou zamyslet. Aby měl Komenský radost. Vždyť on tohle propagoval už před čtyřmi stovkami let. I bez počítačů.

Je důležité pozvat všechny zainteresované. I ty, kdož mají na věc jiný názor. A otevřít pro obyčejné lidi. Myslím ostatní. Pan místostarosta Hamáček pověděl při zahajovací pětiminutovce, že takové semináře je dobré dělat s periodou půl až tři čtvrtě roku. A že kdo chtěl, tak přišel.

Napočítal jsem lidi 28, ale pak se ještě další trousili. Zastupitelové, spříznění i jeden opoziční, ale dobře kulturní. Samozřejmě lidé z Lodžie, takzvaný Lodžieteam. Samozřejmě profesionálové z radnice a další. Nezaznamenal jsem lidi z Balbinea. Ti mají své starosti s kolejí a konají tam dobře. Tématem byl THEATRON. Divadelní sál v severozápadním rohu dvora u Lodžie. Ono tam je, to divadlo, ale improvizovaně udělané. Ale kolik se toho tam už nahrálo. I šedesát, a možná víc, diváků se tam vmáčklo.

Téma theatronu otevřel pan Ing. arch. Petr Uličný, který přijel z Holandska, protože mu Lodžie leží v hlavě a mnoho už o ní vyváděl. Zmínil se o historii. Nejdříve prostě jen dvůr. Čestný jmenoval se až za 100 let od svého vzniku. Tvůrce stál před problémem, jak dát jednopodlažní architekturu monumentální měřítko, aby náležela k Lodžii. Byly tam vikýře. Nevíme, jak vypadaly. Na dvě okna jeden vikýř. Zanikly

Nevěřit všemu, co nám přijde na mysl, mít od sebe trochu odstup. Srovnat si v sobě, co opravdu potřebuji a co je jen trochu rozmar. (Katarina Emma Schapiro – manažerka)

v 19. století. Bydleli tam zahradníci. Při rekonstrukci by se měla respektovat šestimetrová výška. Pozor na barvu. „Nejsem spokojen s tím, že byla Lodžie natřená na zelenou.“

Spolek Zachraňme kino Varšava představil Ing. arch. Jiří Žid z Liberce. „Město se chtělo kina zbavit. Tak jsme založili občanský spolek. Spolek funguje na dobrovolné bázi, mezi členy jsou i architekti.“ Pan architekt přijel, aby ukázal, co všechno lze. Celá akce stála 3,5 milionů korun. Zatím. Celému dění pomohl příhraniční grant. „Liberec je tady. Ale museli přijít ze Žitavy, aby se dílo podařilo.“

Kastelán Lodžie a šéf Imaginária Jiří Vydra představil záměr Theatronu v konkrétnější podobě. Idea využívání části dvora pro divadlo přišla před pěti lety. Aby se mohlo začít hrát, byl položen provizorní strop. Zvýšené hlediště položeno na trubkové konstrukci. Hrál a hraje se zatím na úrovni podlahy. Kolik už představení tu bylo. Například několik ročníků celostátního festivalu Malá divadelní inventura. I mnoho zahraničních souborů se vystříдалo.

„Imaginace tu vychází líp než realita.“ Celá idea Theatronu spočívá v tom, že do severního průjezdu zajede auto souboru, vyloží se scéna i kostýmy a rekvizity. Budou tu šatny, ale i sprchy záchody a ostatní zázemí. Počítá se s rezidenčními pobyty souborů. Přijedou, ubytují se, budou zkoušet, dotvářet představení. Pak samozřejmě hrát. Pan místostarosta Hamáček k tomu následně dodal, že peníze takto investované budou se vracet.

Městský architekt Ing. arch. Radek Jiránek dostal za úkol výše řečené fantazirování převést do prvních výkresů. Mluvil o různých možnostech elevace, tedy stupňovitého sezení pro diváky. Výška stupňů by byla 45 cm a tak by se tu dalo sedět i bez židlí. Vysvětlil, že celé zařízení by mělo být jako multifunkční prostor. Využití i podkroví na společenské místnosti. Náhěra pro všechny, kdo už divadlo v Lodžii zkusili. Jako herci, i jako pořadatelé. Jistě, že bude ještě mnoho dohadování. Nejen o detailech. Kdo zkusí, ví, kolika institucím musí se vyhovět, aby se

předpisy naplnily. Všechno děje se v památkovém objektu. O velikosti nákladů nikdo se neodvážil mluvit. Ale všem pochybovačům odpověděl Petr Hamáček: „Nedělejme z Jičina, že je nějaký chudák.“ A připomněl, co všechno se už v Lodžii za poslední dobu udělalo.

Užitečné posezení konalo se ve středu 1. 3. 2017 od 17 hodin na půdě radnice. Kdo přišel, mohl si k věci říct svoje, nebo se zeptat. Dobrý pocit z toho, jak se v Jičíně koná.

## Jindřich Štreit a fotografické cykly

Jindra ze Sovince shromáždil lidi, co jich v galerii bylo, a začali obcházet velké fotografie. Jindra, tak si taky říká, je pan profesor fotografie Jindřich Štreit. Sovinec je hrad v Jeseníkách, kde taky žil. Má na sobě černé šaty, k tomu úplně bílé vlasy a vousy. Svou rozcuchaností trochu se podobá svým objektům. Lidé, to byli účastníci vernisáže v zámecké galerii RMAG v Jičíně ve čtvrtek 16. března 1917.

Vzhledem k tomu, že má za sebou na tři stovky výstav a vydal pětatřicet fotografických knih, zdálo by se, že po odeznění potřebných projevů a děkovaček mu to stačí. Ale v Jičíně ne tak. Pan fotograf nedělá jen fotky na koukání. Jeho cykly jsou sociologické a jiné studie. Studie určitých skupin lidí, kteří se nějak liší. Narkomani, bezdomovci, utečenci před válkou, vesničtí lidé. Proč studie? Svými fotkami bez velkých slov a frází popisuje život minorit.

Zrno na obraze. Och jak někteří usilují ho co nejvíce vyhladit. Neostrosti. Proč pes za oknem je sotva k rozeznání? Nakonec barva. Černobilá. Či jen minimální barevnost. To všechno je záměr. Výrazové prostředky mistra. Tohle všechno nepotřebuje dlouhé vysvětlování.

Přesto pan fotograf s tou partou zájemců obchází velký sál a vysvětluje. Ne o fotce mluví. O životě těch lidí. O tom, jak v tábore v Ingušsku žijí Čečenci, jak tam děti mají školu a i uprostřed největší bída dovedou přijít parádně oblečení na zahájení školního roku. A jak tam, když tančí, je vidět samopal u nohou vojáka. Mše v tábore narkomanů a

Je mnohem jednodušší sjednocovat národ na základě nenávisť, společného nepřitele než na základě odpuštění, to musí přijít až s jistou křesťanskou zralostí. (Svjatoslav Ševčuk – ukrajinský patriarchy)

v pivním půllitru je svíčka jako věčné světlo. Nebo bezdomovec, který si na kárce veze celý svůj majetek a psa.

Pečlivá práce mistra fotografa. On vedle sebe má Gabrielu Petrovou, kurátorku své výstavy, která mu pro jeho vysvětlování podává knížky. Hned v úvodu pravil, že po dokončení určitého cyklu vždy vydá knihu a připraví výstavu. Není to lehké, vstoupit mezi lidi a nerušit aparát. Cyklus někdy trvá pár roků, jindy i dvacet. Dokumentární fotografie je o čase. Hezké ale je, jak navzdory únavě s přípravou výstavy skvěle vypráví o lidech, které fotografuje. Ano, angažované umění. Však si to také odnesl vězením ve vazbě a pak podmínkou za vlády KSČ. Za co? Za to, že fotografoval lidi. Že ukazoval a stále ukazuje rozmanitost lidské existence. Trápení, i radosti. Tady spíš trápení.

Výstava v zámecké galerii v Jičíně stojí za vidění. Potrvá do 23. dubna.

## Drátovat, letovat

Když se v drotářském kraji na Slovensku narodil chlapec, prý ho vzali na dřevěnou lopatu, vystrčili z okna a řekli: Svetom, moje, svetom... Pro neznalé znamená to, že ho symbolicky poslali do světa. Rozuměj, jako drátenička.

Tak vysvětlila sympatická Slovenka PhDr. Daša Ferklová ze Slovenského národního múzea v Martine, která do Jičínského Regionálního muzea a galerie přivezla výstavu o drátenickém řemesle. Když výstavu v pátek 10. března otvírali, pověděla ještě mnoho zajímavého. Ono totiž drotářstvo mělo a má dva dosti odlišné obory.

Dráteníci 18. a 19. století vyráželi do světa za prací. Nejřívě do Čech. Celé své řemeslo nosili si v krosně na zádech. Někdy sebou brali malého pomocníka – džareka. Že velký kus cesty ušli pěšky a bosí, to asi dost těžko dnes mnozí mladí pochopí. Však obrázky na stěně muzejní chodby to dokazují. My dnešní, pamatujeme si z vyprávění, kterak šli po vsi a volali: „Drátovat, letovat.“ Asi odtud pochází dnešní rčení, když se něco jen hrubě spravilo. Říká se, že to jen tak zdrátujeme. To ale vůbec neznamená, že

dráteníci odevzdávali lajdáckou práci. Oni třeba mírně nakřáplý keramický hrnc dokázali zdrátovat, tedy ovázat drátem, že přežil i generace. A při tom lidská práce dostala i další, estetický prvek. Však je to v muzeu vidět. (Vida, pečlivý word už ani výraz zdrátovat nezná a mi ho červeně podtrhl.)

Odtud ale asi odvíjí se druhý obor drátenictví, tedy výroba užitečných předmětů i ozdob z drátu. Ve spojení se sklem nebo kameny – nádhera. I šperky z drátů jsou v muzeu. Paní doktorka z Martina pověděla, že si je kupuje slovenský prezident jako dárky na zahraniční návštěvy.

Také ještě vyprávěla, že v minulých stoletích putovali dráteníci po světě. Dostali se i do Ameriky, či na druhou stranu do Asie a tu dokonce zakládali dílny. Šířili tak povědomí o šikovnosti slovenských lidí.

Páteční odpoledne v muzeu mělo příjemnou atmosféru i tím, že zazpívaly žačky i žáci sousední ZUŠ ze třídy Zdeny Svobodové. Pánové přišli v oblecích, děvčátům to taky slušelo. Nejde jen o tuhle vnější stránku. Je to důkaz, jak si české i slovenské písničky váží. I příležitosti pro své vystoupení.

## Škoda cukrovarů

Jičínská beseda dovede ke svým přednáškám vybrat vždycky zajímavá témata, která táhnou. Tak bylo i v pátek 10. března, kdy přijel PhDr. Miloš Hořejš. Pan doktor pracuje v pražském Národním technickém muzeu a svou přednášku nazval Podnikatelské aktivity šlecht v cukrovarnictví mezi Nymburkem a Jičínem a jejich vliv na železniční síť.

Tím napověděl, že cukrovary budovaly zejména šlechtické rody, jako velcí vlastníci půdy. Schlikům, Thurn-Taxisům, Paarům či Czerninům vděčíme za to, že území v trojúhelníku mezi Jičínem, Boleslaví, a Nymburkem bylo skrze cukrovary značně ovlivněno. Zajisté k dobrému. I tehdy konkurenční boj byl tvrdý. Vstupovala do něj i politika. „Bradáč byl malý Babiš,“ zaznělo na přednášce. Cukrovka byla výnosnou plodinou pro zemědělce, a je otázkou mimo přednášku, jak by bylo dnes,

kdyby tento boom pokračoval. „Cukrovarnictví stihl v devadesátých letech trpký osud. Stávající technologie nebyly moderní, nestačily konkurenci,“ vysvětlil Miloš Hořejš.

Automobilová doprava byla v počátcích. Protože cukrovary jsou vázány na dopravu, vybudovala se na našem území hustá železniční síť. Raritou pak byly úzkorozchodné drážky, kde se pomocí malých vozíků a mašinek svázela řepa ze skládek a z polí do cukrovarů. „Cukr by nebyl bez železnice,“ pravil doktor Hořejš.

Takže není pravda, že šlechta žila jen z půdy a továrny stavěli kapitalisté. Dokonce první manufaktury, tedy nejen cukrovary, svou architekturou připomínaly zámecké objekty. Na druhou stranu si cukrovary pro své zaměstnance budovaly obytné kolonie. Řada stajných domků stojí zásluhou cukrovaru například v Libáni. Znamenal tedy cukrovar pro město nejen přínos pracovních míst.

O tom byla řeč v diskusi po přednášce. Mnozí účastníci vzpomínali. Na to, jak mnohé cukrovary měly svou vlastní lokomotivu, ty zachovalé jsou dnes skvělým technickým unikátem. Zemědělci, kteří dováželi řepu přímo do cukrovaru, brali si nazpět řízky a melasu na krmení. Některé cukrovary budovaly si i své parní elektrárny. Hospodaření bylo promyšlené.

Je dobré, že na přednáškách Jičínské besedy lidé diskutují. Nejen se ptají, ale svými vzpomínkami doplňují, ilustrují slova lektora. Vzniká tak společenství lidí podobných zájmů, kteří se díky Besedě každý měsíc setkávají, protože si mají co povědět.

## Karel Hvizďala je vypravěč.

Karel Hvizďala napsal tolik knížek, že si je ani sám nepamatuje. A tak si na besedu do Knihovny Václava Čtvrta ve středu 15. března přivezl nakladatele Zdenko Pavelku, aby mu pomohl. Jejich spolupráce vyprodukovala například sbírku fejetonů, která se jmenuje Osmý den týdne. Přečetl z ní ukázky. Poutavé čtení, člověk se zasměje a to potřebujeme.

Posluchači byli zvědaví, jak vidí situaci v Německu a co soudí o Angele Merkelové. Pan Hvizďala umí zešířoka, a tak začal tím,

že Německo je samostatný malý svět, dosti odlišný než Česko. Jednak je stále rozdíl mezi někdejší NDR a západní částí. Ale taky tam platí stavovské rozdíly. Není třeba obvyklé, aby pan redaktor šel večer do divadla s obyčejnou sekretářkou. Na druhou stranu se na vysokých školách běžně přednáší v několika jazycích a člověk je posuzován podle toho, co umí.

Paní kancléřka vyrostla v NDR, pochází z tradiční protestantské rodiny. V době vypjaté situace, kdy se musela rozhodnout ve věci vpuštění migrantů, stála před problémem. Lidé si říkali: když nás bude pár, tak třeba ne, ale když nás budou tisíce, tak nás musí vpustit. A na její rozhodnutí v té chvíli čekalo 60 televizních štábů. Umí novinář Hvizďala věci vysvětlit.

Mluví o spojení ekonomiky a politiky. Odejít z eurozóny? Vždyť Německo je administrativně i jinak nejsilnější. Má velikou zodpovědnost.

Další otázka směřovala na volbu prezidenta u nás. Tady začal větou, že informace jsou zbožím. A Miloš Zeman má své pořady v mediích. Vztahy s Babišem? Jsou oba stejní. „My nemůžeme hledat ideálního prezidenta. Můžeme hledat jen lepšího.“

Karel Hvizďala vystudoval na strojnínho inženýra, protože si to přála jeho maminka. Ale od začátku věděl, že bude psát. Už na škole hráli s Vodňanským a Skoumalem loutkové divadélko. „Celý život jsem psal.“

V jeho bibliografii jsou rozhovory s Václavem Havlem, s Karolem Sidonem, Karlem Schwarzenbergem a dalšími. Už tím výběrem dává najevo, kam patří.

---

## Prochoroviny

kulturní (skoro) měsíčník  
založeno roku 1998

Vydává B. Procházka, Sokolovská 367, Jičín,

tel.: 493 523 492, 723 128 942

Evidenční číslo MK ČR E 13158

e-mail: [prochor.jc@tiscali.cz](mailto:prochor.jc@tiscali.cz)

Noviny vznikly s laskavou pomocí  
města Jičína



Je i dobrým vypravěčem, ale umí i polopaticky vysvětlit, jak se kniha dělá: „Kniha musí mít lepidlo. ... Pozor na pokračování. Pokračování je vždycky blbost. Atd.“

Pan inženýr taky prošel mnoha novinami. Od Mladého světa v době socialismu, přes Mladou frontu, Lidovky, Respekt, Reflex a další. Pracoval a vyskytuje se dodnes i v rozhlase a televizi: „V mediích se teď posouváme hodně na východ. Nepodařilo se zavést prestižnější média. Pravá, levá i středová. Tak jako tomu je na severu, nebo v Rakousku. Noviny nejsou nezávislé...“

Na závěr, aby se zlepšila nálada, přečetl příběh Pavla Landovského, jak na vojně zastupoval doktora.

## **Jak lidé opouštěli zem po roce 48**

Pekařova společnost Českého ráje pořádala své výroční sezení 11. března v Jičínském muzeu. Při té příležitosti udělila cenu Josefa Pekaře za letošní rok PhDr. et Mgr. Pavlovi Horákovi., Ph.D. Doktor Horák pracuje v Masarykově ústavu a archivu Akademie věd ČR. S potěšením cenu přijal, poděkoval. Při tom pravil, že tříleté granty jsou krátké. Text díla potřebuje uležet, jako dobrý ležák. Tahle věta vypověděla cosi o laureátovi. Mezi metody jeho práce patří důkladnost a svědomitost. Doložil to vzápětí svou přednáškou "Fenomén uprchlictví v prvních letech po únoru 1948".

Pan doktor vysvětlil, že se mu osvědčilo psaní o událostech biografickým způsobem. Tedy na příkladu konkrétních osob. Tady například o Bohumilu Laušmanovi, předsedovi sociální demokracie.

Protože mezi jeho odborné zájmy patří historie politických stran, hovořil o migraci po druhé válce i z pohledu stranictví, což nebylo na závalu. Ukázal, kterak politika pronikala i do tak citlivé otázky, jakou byl odchod našich lidí do zahraničí po únoru 48. Nic nového pod sluncem: Chceš potravinový balíček? Tak vyplň přihlášku do strany. Taková zněla věta v uprchlickém táboře v Německu, kde věru nebyly podmínky lehké.

Pováleční uprchlíci šli do táborů v zdevastovaných zemích, jakou bylo například Německo. Lidé tu umírali na podvýživu. Při tom bylo těžké odlišit potřebné, od válečných zločinců. Ano, byly humanitární organizace, byla materiální a hmotná podpora, jako například UNRA. Ale ta se ne vždycky dostala na správné místo určení. Snem bylo zámoří. USA, Kanada, Austrálie.

V lágrech byly i školy. Důraz byl kladen na hygienu. Samozřejmě snadněji získal vízum jednotlivec než celá rodina. Vládl tu klientelismus. Lidé propadali beznaději. Šlechtici do táborů nemuseli. Baťovci měli pomoc dobře organizovanou. Církev měla na pomoci velký podíl.

Nabízí se srovnání tehdejší a současné uprchlické situace. Možná měli bychom i věci víc vědět, než začneme zaujímat soudy.

## **O přednášení**

Dik Jičínské besedě, muzeu, Lodžii, Pekařovce sešlo se v Jičíně, a to nejen teď na začátku roku, spousta přednášek a my můžeme pozorovat jejich odlišnosti. Vidíme, kterak se dámy a pánové na své vystoupení připravili. I jak to prožívají skrze své oblečení, nakonec i dobu trvání. Někdo neví, kdy skončit. Jiný se dívá na hodinky, protože ví, že 1,25 až 1,5 hodiny by se nemělo překročit.

Zejména mladí přicházejí s dobře udělanou prezentací. Asi není dobré promítat i text z knížky a v písmenech tam hledat, o čem mluvit. Osnovu promítat. Pokud možno ještě poutavě, vtipně podanou. Ověřit si čitelnost, srozumitelnost obrazů, či dokumentů. Když promítám objekt, tak povědět, napsat o co se jedná. Střídat text, obrázky, grafy. Vytvořit atmosféru, ve které kontakt s posluchači je oboustranný. Nevadí, když se zeptají i uprostřed tématu.

Sledovat odezvu. Spící, či usínající publikum je varováním. V poslední době takto líbil se mi seminář o výstavbě divadla v Lodžii na radnici. Každý přišel s promítáním, každý dodržel svou čtvrt hodinovku, nikdo se nevykecával, ani nepředváděl. Pěkná byla přednáška o uprchlictví po osmačtyřicátém, kterou pro

Pekařovu společnost přednesl v muzeu doktor Pavel Horák. Přišel v kvádru, ale hlavně to měl dobře připravené.

## **KVČ a výtvarno**

Každý měsíc obměňuji v knihovně v Jičíně výstavu v Galerii radostí. Někdy s parádou, vernisáží a projevy, jindy v tichosti. Březen patří Haně Křelinové. A potichu. Jak asi přísluší žánru, tj. nefigurativnímu malířství, abstrakci. Osudová, Velký třesk, Štět světů, jsou názvy některých obrazů. Řekl by někdo – to je síla. Už v pojmenování. Nemyslím, že paní malířka cítí potřebu něco vysvětlovat. Každý najde si svoje.

Upoutají už barvy. Na první pohled. Jejich ladění. Chce se říct – to stačí. K tomu mi nemusí nikdo nic povídat. Takže název Pláč, s výraznými slzami, je až polopatismus. Ale budí. Náměty obrazové jsou jednoduché. Planety, Pavučina. Klaun – oblíbená figura – tady skrze obličej vyjádřená. Často kruh. Svět se točí. My obíháme?

Je dobře, že v knihovně tentokrát jinak. Výtvarné umění tuze rozmanité.

Ve Frýtajmu (Free Time) má svůj kout jičínská Zuška. V březnu sešlo se tolik věcí, že zabrala nejen kout. Tam portréty. Nebo autoportréty? Říká se, že portrét je náročná záležitost, v malířství jedna z nejtěžších. Tak se do toho mladí umělci pustili. Byl by jistě největší zážitek, pozorovat model, který se postaví k svému obrazu. Tak lze při vernisáži. Tady vernisáž byla. S parádou, tj. projevy. Přišli spolužáci. Proto se vystavuje, aby se mluvilo.

Bylo o čem. Vedle portrétu byla zátiší. A figury všelijaké. Něco drátů, barevné vlákno, hlavně ale nápad. Vkus. Radost pohledět. Jednoduchost plodí krásu. Děti, které do Volného času rády chodí, a věnují se často počítači, poznávají dík Zušce, že život je rozmanitější. A umí být i jinak zajímavý.

## **Čtenáři píšou**

- Opět jsem si bezva počítla. Obdivuji se, co vše stihnete. I v lázních pracujete a krásně popisujete. Milena ze lžice učila naši Šárku v Hořicích. Měly se rády. Děvčata ji říkala Mařena. J. D.

Ahoj,  
díky za skvělé počtení, zvlášť mě "sedlo" povídání o Karlu Čermákovi, byl jsem následně na besedě a je to přesně tak. A plus k tomu, že se někdo jako pan Čermák těší drobnostmi, "nakazil" mě svým klidem, rozvahou a uměním zastavit se v dnešní uspěchané době... Ono to jde!

Zdravím

Honza Simon 27 02 17

## **Kousky z deníku**

### **24 02 2017 Rozvázím**

- Taková obyčejná věc. Suché chodníky, na silnici ani kousek ledu. Můžu bez obav jet. Tohle ovšem nenovinař, nekolportér, který nemá na roznoš svých 240 výtisků, neumí pochopit.

- Chudák Babiš. Ten nemůže mít klidné spaní. Kam přijdu, tam to schytává. Tady já za něj. Dovídám se, že na učence je rodné číslo obchodníka a že ho může kdokoli zneužít. „Úřad... no, ten, co sleduje..., tak ten je úplně na nic.“ Uznale kývám a vůbec mi nevádí, že neumím odpovědět. Jen se těším, až budu venku z Jičína, pryč od EET.

- Ano, na Velišském hřbetě mě nepronásleduje žádná politika. Jen bláto. Co jsou zabláčené boty proti EET. A ten výhled. Na Černé hoře přibýlo zelených fleků. U kapličky, co ji tak pěkně Jaromír s partou opravil, je lavička a u ní spousta vajglů. Tohle né, na takovém místě. To je horší než Babiš.

### **26 02 2017 Bez novin**

V lázních tři týdny bez. Nejdřív přečetl hromadu z domova dosud nepřečtenou a pak nic. Jen turistické prospekty o krajině. A poučné tabule naučných stezek. Ani televize ne. Místo toho posezení za fikusem s výhledem do kopců a kafem. Cívění. A jde to.

Jde to? Proč noviny? Znat udalosti. Ne kdo s kým spí, co papá pejsek Karla Gotta. Nebo kolik kdo vydělává za plácání raketou. Co se kde děje ano. Ani snad ne kdo jakou knižní cenu, ale co vyšlo zajímavého. Jak Jana Machalická setře nějaké divadlo. Nebo Vaculíkovo Poslední slovo, když ještě byl.

Pana profesora Putny články, jak je to s křesťanstvím a jak bylo za východními hranicemi. Prostě jak svět vidí moudří lidé. Tak kvůli tomu noviny ano.

I tohle je jedno z dilemat moderního člověka.

### **01 03 2017 Ozývají se čtenáři**

Radost, když čtenáři na noviny reagují. Komunikace oboustranná. To bejvávalo v historii. Že si čtenáři s redakcí povídají. Ať souhlasně, či nesouhlasně. Hlavně že nezůstávají apatičtí. To je nejhorší, člověk bez názoru. Nebo takový, který nechce povědět, co si myslí, protože se bojí.

Je však i opačně. Někdo si své hrdinství dokazuje lživou reakcí. Ještě k tomu nepodepsanou. Internet nabízí prostor, často hned pod článkem. Napsat je snadné. Internet má dnes asi osmdesát procent lidí. A lidi můžou. Beztrestně. Taky tomu se říká demokracie. I tomu, že my musíme ty voly snášet.

### **05 03 2017 Mammatus**

Roman ze Šumavy poslal fotky mraků, které se takhle jmenují. Napsal: „Člověk si přitom připadá jak na dně moře, kdy nad ním na hladině vřou vlny.“ Jindy pošle, jak jsou ze Šumavy vidět Alpy. Nebo zase ledový rampouch na Právešinském potoce. Roman Darmašlap Szpuk to umí napsat i nafotit, protože je básník. Je to příjemné probuzení, když si otevřu takovouhle poštu. Přírodní svět skrze internet. Tohle je jedno z užitečných využití.

### **08 03 2017 Triviální**

příklad. Pro devítku: XX nanosil dřevo za 3 hodiny, YY stejné množství zvládl za hodiny 2. Jak dlouho jim to trvalo, když nosili oba najednou? Zakrývám si výsledek, makám. Nejdřív rovníci. Nedaří. Zkousím jinak. Říkám si, že nepůjdu spát, dokud nevyřeším. Hodinu. Hodinu to trvalo mě. Pečlivě jsem si psal čísilka, pak škrtal. Nakonec se trefil pomocí logické úvahy.

Do aut, co jedou nestejnou rychlostí a kde se setkají jsem se nepustil. Až zejtra. Chci klidně spát.

Takovej jsem srab. Stařec srab. Blběj pocit, ztrácet úsudek. Co s tím? Trénovat, vole!

### **12 03 2017 Buhunka od Karmelitánů**

z Nové Paky poslala pozvánky na besedy. Kněz Ladislav Heryán: Exotem na této zemi, Karel Sládek: Žít s moudrostí včel. Pak tam je jedna kuchařka, páter Rybář: Kam jdeme a Jakub Dovala: Pankáč v kostele. Karmelitánské knihkupectví v Pace má zajímavý program až do června. Věřu, že to nejsou věci, které zajímají jen křesťany.

Škoda, že se musela ze svého útulného knihkupectví v Jičíně Bohunka odstěhovat. Přinesla sem mnoho kulturního. Tak alespoň adresa - <http://www.kna.cz/nova-paka/>, Odběrní místo [www.ikarmel.cz](http://www.ikarmel.cz). A díky, Bohunko Korbelařová.

### **15 03 2017 Jedna paní knihovnice**

napsala: „Mimo básně nejsem.“ Chodí po Praze, o všem, co vidí a prožívá, píše básně. Když nic nevidí a neprožívá, píše o sobě. V sobě máme pořád něco. Jedna báseň je o všednosti. Brrr, ta všednost.

### **16 03 2017 Radostné vstávání ...**

Konečně. Mám o čem psát. Tedy o kom. Jindra Štreit je sympaťák, o něm se bude psát dobře. Tedy o jeho fotkách. Hledám na tabletu své poznámky, při mé paměti jsou nutné. Pošlu na notbuk, pak si je otevřu, kliknu na Zobrazení – rozdělit. Nahoře si budu pomalu odvíjet poznámky, dole psát čistopis. Jako vždycky. Zejména si nemůžu vzpomenout, jak mi říkal, že se jmenuje ta zvláštní barevná úprava, co je fotka hlavně černobílá, ale trochu barvy je na některých místech. Takový cizí slovo. Ale to mám přece v poznámkách.

Nemám. Poznámek je půlka. Hledám, musí to být jinde. Není. Há opatrně nahlidne a zmizí. Pozná, kdy se vztekám. Po 1,6 hodiny to balím. Jedu ke známému, který nikdy nezklamal, ten jistě najde. Nenašel. „Jóóó, to je technika. Měl jste to uložené?“

Děkuju za moudra. Jedu, na křižovatce radši sležám. V tomhle stavu nejsem na silnici dobřej. Když se vymaním z moci křižovatek, opakuju si: „Ukládat, vole, ukládat vole, uklá...“

### 17 03 2017 Mít svůj stín

Jsou dva druhy. Věcný a lidský. Věcný to jsou nesplněné úkoly. Ty teď ne, mám málo papíru, nevešly by se.

Ale lidský. Je vtíravý. Někdy přichází v noci, ale častěji ráno. Probouzí mne. Vlezle. Nejlepší by bylo utéct. Třeba jet přehazovat kompost. Ale se mi z tepla postele nechce. A taky je ještě tma. Tak se s ním zase hádám. Snáším argumenty proti jeho postupům, proti tomu, čím mě naštvál. Nejen snáším, já je píšu. V hlavě, tedy zapomenu. Takže by bylo lepší, je nemít vůbec. Ušetřil bych čas. Protože když vymyslím a zapomenu, je to jako bych nevymyslel. A ještě se na sebe zlobím, že už je nikdy tak pěkně nevymyslím.

Ano, povím. Ten stín byl muž. Vyšší, ale ne vysoký politik. Naštěstí ho zrušili sami politici. Já mu jen donesl krabici, aby si měl kam sbalit v úřadě věci. Ten druhý, vlastně ta druhá, je žena. Kde může, tam mne osolí, jak co dělám blbě. Umi mluvit. Je v Jičíně známou osobností. Není zvykem jí odporovat. Zůstávám dost sám ve své obraně. Ona to umí. Například zfalšuje zápis. Nevím co dál. Je mi nepříjemné pobývat v její společnosti. Nechci ji potkávat. Odejdu z toho spolku, ve kterém jednadvacet roků pracuju. Je to lepší, než kdybych jí přišel říct, že je kráva, když je?

### 18 03 2017 Dívám se

na fotku v novinách a určuju si, jaký ten člověk je. Pak si to srovnávám s článkem. Když není fotka, tak mi dost chybí. Vymyslím si toho člověka. Některý článek je takový, že jako bych s ním mluvil. To je jeden z půvabů čtení. Zejména novin.

Co by bylo, kdybych noviny odřeknul? Ušetřil bych čas i peníze. I rozčítávání. I když – to jsem se už trochu odnaučil. Ale spoustu věcí bych se nedozvěděl. A to by vadilo? Ostatně, když se je dozvím, stejně to většinou zapomenu.

### 21 03 2017 Sport v Lidovkách

je poplatný trendu. Nelíbí. Lidové noviny jsou sportovní Blesk. Opravdu zajímá českého člověka, kdo dal gól v lize

v Americe? Nebo nějaký trenér v Barceloně? Dnes zase kolik si vydělala Koukalová za puškoběh. 5,6 milionů jen za „Prize money.“ Soukup jen 40 000. No a co? Makají, nervují se. A to jsou peníze jen za závody. Na reklamách to bude asi jiné kafe. Ale nebylo by důležitější popsat víc závody? Co takový biatlon znamená?

Taky má dost výraznou rtěnku, že?

Na téže stránce hovoří Ester Ledecká. Lyže a snowboard. Řekla: „Pro mě je největší odměnou to, že jsem sezonu byla schopna odjet bez zranění a užila si to. Tak si přeju, abych si to hezky oslavila s rodinou. Abychom byli všichni šťastní a měli se rádi.“ Mistryně světa a při tom obyčejná holka. To se čte s potěšením.

## KaNiHu

- Soutěž v recitaci v Káčku. Po školním kole šlo tady o to, kdo postoupí z okresu. Kačka to dost prožívala, líčila nám, jak se připravuje. Po skončení soutěže volá, že ne. Ale pak prozrazuje, že si dělala legraci. Že postoupila. Ona a její kamarádka ze Trojky. A že přinesou ukázat diplomy. Dostaly pralinky. Ale hlavně nás potěšila radost, kterou ty holky dávaly najevo. Tak tohle, to jsou ty nejkrásnější radosti. A nezapomněly holky na Hanu Krásenskou, která se podílela na jejich přípravě.

- Rodinný mejdan, narozky dvaapadesáté. Kvůli biatlonu vzduchovka. Je takový zvyk, že dárek není zadarmo. Luštění, hledání. Skrze morseovku nápověda. Pak krabička, Ondřejem ze dřeva vyrobená, která skrývala poslední radu. Ale jak ji otevřít? Celá rodina okolo a napovídá. Až pak rozbálení a jde se střílet. Střílí celá rodina.

- Hu má odrážedlo a nikdo mu nestačí. Ni koloběžku a na ní neumí. Ale za cestu k vysílači se to skoro naučí. U vysílače klády. Naskládané dřevo přivezené z lesa bývalo i pro nás skvělá dětská atrakce. Tohle se dědí. Prolezají, houpou se, nechce se jim domů. Na vsi je tolik zábavy.

---

Omluva: Pokračování lázeňských zápisů Psáno na záchodě, slíbené v minulém čísle, se zatím nevešlo. Pardon.



**TADY JE KONEC  
DUBNOVEJCH NOVIN  
DALŠÍCH STRÁNEK SI  
NEVŠÍMEJ**

muklové. Dávat se, jak rozkvítá a pak zase žlutne. Sledování proměnlivosti. Za socialismu nesměli ani kafe.

Pak si znovu promýšlím tu pohodu svou. Za co? Proč tohle smím? Zasloužím? Nebo musí přijít něco nepěkného, aby se to vyvážilo?

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

### 10 03 2017 Cukrovar

Jenom okolo Libáně: Kopidlno, Bousov, Skřivany, Dobrovice, Dymokury ... Když začala kampaň, města se změnila. Ožila. A my kluci si užívali. Pokud jsme pronikli dovnitř a nevymáklí nás. Největší atrakce byla skákání do cukru z výšky v magacínu. Prý to bylo i o ústa. Nikomu se nic nestalo, když skočil šikovně na svah. Dole vysypat holinky a znovu.

Přednáška Dr. Miloše Hořejše pro Jičínskou besedu to oživila. Lidi pak diskutovali, vzpomínali. Dík. I za výzvu. Kdyby byl čas, sepsat to všechno. Vzpomínky. Jak se kradl cukr, jaká řemesla cukrovar přinášel. Tam se uživil i řemenář. Jak fungují transmise. Jak se vaří sirob ze řepy, která padá z povozů. Jak pan malíř Max měl uprostřed toho blátíčka malířské štafle a maloval socialistický realismus. Jak si Libáňský cukrovar vybudoval parní elektrárnu, ještě teplou vodu vypouštěl do rybníka a my se koupali do listopadu. Jak v cukrovarském kasínu byl jedna z prvních televizí v Libáni a my se tam chodili dívat na Pád Berlína. a Pět Sullivanů. Och, vzpomínky!

### 09 13 2017 Mít svůj fikus

Sedím u okna, vpravo kafe. Nádhera. Přes noc trochu sněhu, louka nabílená, jak o Vánocích. Těch Ladových. Na louce ovce. Ano, na sněhu. Mají tu boudičku, kam chodí spát, druhou kam jim dávají seno. Za ovceci les, různé strakatý, jak jsou tam smrky a modřiny, na kraji břízy. Po louce plují mraky a mráčky. Musel jsem napsat plují, neznám na to lepší slovo.

Nevím, co bych měl chtít víc. Vybavuje se mi, jak dali před okna ve Valdickém krimu takové plechové kaslíky. Ani Zebín nesmějí

**Posilovna.** Sedmasedmdesát roků jsem v žádné posilovně nebyl, až teď. Kdysi se posilovalo při řezání dřeva a rytí. Dělal se při tom užitečná práce. Ale je to nádhera, těch strojů všelijakých. Na nich svalovci táhají za táhla a šlapou na šlapky. Ale nejlepší jsou svalovky. Taky táhají a šlapou a vůbec to nepotřebují, jsou už tak pěkné. Neodvážil jsem se zeptat proč to takhle.

Sednul jsem si na kolo a displeje mi všechno ukázaly. Rychlost, četnost šlapání, i joulý, které jsem vydal a změnil se v teplo. Dost tepla, tak jsem si sundal triko a hned se ozvalo: „Koukejte si to triko obléct, nejsme na plovárně.“ Vzpomněl jsem si na našeho tělocvikáře a začal se bát, jestli dostanu podpis do průkazu. Ještě že se tu nedávají známky.

**Lidi** jsou po těch cvičících dívkách tady nejzajímavější. Těch osudů všelijakých. Mužských i ženských. Lázně jsou taky od toho, aby se o nich hovořilo, protože doma na to není čas. Doma se žije, v lázních se to rozebírá.

**Blondýna.** Husté, dlouhé vlasy. Umí je používat. Hraje si s nimi. Nemůžu si vzpomenout jak se to říká. Víská je. Kam přijde prozáří svět. „Ještě před dvěma měsíci jsem měla vlasy takové...“ Hledá barvu. Kaštan. Štíhlá, asi až moc. Takovou malou prdelku. Myslím, že většina chlapů bere baroknější.

Později potkal jsem ji v posilovně. Říkám, že má výdrž. Odpoví, že teprve začíná. Ale teď jdeme lesem. Koně. Mají pět koní. Ale kvůli nemoci nemůže jezdit. Ptám se, jak se k těmhle vlasům hodí kydání. Směje se. Vypráví, že byla na Zélandu. 8 měsíců. Půjčila si auto, cestovala po dvou ostrovech, Spala v autě, pokutu za kempování jen jednou. Poslední dva měsíce tam kurz

obchodní angličtiny, aby to pak mohla tady učit. Osm hodin denně.

Tady přitahuje svými vlasy. Je si toho vědoma, ale nemám pocit, že si na tom nějak zakládá.

**Madeta.** Vypráví, jak dělá sýry. U baličky, na tři směny. Problém se spaním pak. I měsíc strávila na psychiatrii. Kruté zážitky tam. OVH (obyčejná vesnická holka). Umí se usmívat. Nezeptal jsem se, jestli ví, že jí to sluší, jestli dělá to proto. Najednou mi řekne, jestli jsem vztahovačnej. Potvrdím. Usměje se: „To mám doma.“ Když odjížděla domů do Jižních Čech, políbili jsme se. Byl to hezký polibek.

**Logistik.** Sedmatřicet, single. Jezdí ve velkém skladu s ještěrkou, tuším nejde výš než na 16 čistého. Občas umí přivydělat. Motorkář. Motorka jen za 60, ale oblečení za dvacet. Takové to kožené. Dost všechno převádí na peníze.

Ale hlavní problém jsou ženské. Má byt, asi žije slušně. Ale s motorkou daří se mu líp než s holkama. Vždycky nějak odejdou, Dost často za kamarádem. Přímo. Ptám se, jestli ví proč. Krčí rameny. Vidím, jak by rád, nedaří se. I vypráví, jak se vždycky těší na první rande. Cítím, že si ho i vybájí – a pak ztroskotá. „Naše uklízečka mi slíbila, že mě seznámí se svou neteří. Další naděje.

**Lenka a Hasič.** U Pramene sedějí naproti. Popíjejí, líbají se. Zjevně zamilovaný pár. Pozoruju je, všimli si toho. Usmála se na mě. Dalo by se to nazvat vyzývavé, ale logicky je to blbost. Dal jsem se vtáhnout do té hry a přiznám, že mne baví. Dávno, dávno tomu, kdy tak bývalo. Ve vztazích mezi lidmi jedna z věcí nejpěknějších. Užívám si toho. Smějeme se na sebe nepokrytě. Mohl by to způsobit Klášter, který tu točí?

Přistál mi na stolku Praděd. Myslím, že něco takového prvně v životě. To je, co, ty vole, proChore. Vydám harmoniku, jdu jim zahrát, dají mi židli. 31 a 32. Hasič profesionál a prodavačka v oděvech. Vše v Opavě. Přijeli na pár dní na líbánky. Tak jsem to nazval já teď. „Jak dlouho spolu chodíte?“ „Tři.“ Upřesňují, že měsíce. Směju se. Obracím řeč na svatbu. Rozpačitost.

Dovídám se, jak jsem k jejich pozornosti přišel já. Charisma. ProChor prý má charisma. Tak to jsem ještě neměl.

Teď musím odejít, abych nic neskazil. Ptám se: „Smím ji políbit?“ Kývá. Postaví se, líbáme se. Nebyl to jen polibek ze slušnosti. Doma si dělám anamnézu. On – usedlý. Ví co chce, myslím, že do rodiny spolehlivý. Ona – plná života, kterého si chce užívat. (Aha, proto ta zdrženlivost o svatbě a dětech.) Bude s ní mít starosti.

**Pražky.** U stolu v jídelně se předvádějí. Mám si kvůli nim brát čistou košili? Kvůli nim ne. Vyprávějí si, jak někde přednášejí a jak ti kantoři jsou děsní. Povídají si to mezi sebou, ale tak nahlas, aby o to nepřišli ostatní. Kritizují vše, jen ne sebe. Jídlo je moc mastné. Na cvičení pořád pouštějí Abbu, to je hrozná. Jedna oznámila, že přijede parta a že budou pařit. A že jsou to horolezci. No a? V Jičíně je horolezec každé blbec, i já. A nikdo se s tím nevytahuje. Druhá jí povídá, jak skejpuje se svým kanárem. Chudák kanár. Když jsem byl v letech, přijížděli do Libáně na prázdniny Pražáci. Přebrali nám všechny holky. Neměli jsme je rádi. Pražák, to byla nadávka.

**Babča.** Při čekání před procedurou plete. Zatímco ostatní mlčí, drbou, čtou, ona plete ponožky. Ponožtičky. Má zdrhovací pytlík, v jakém se nosovalo pletení. Někdo ještě nosívá.

Ptám se, pro koho ta růžová ponožka je. Odpoví, že ani neví. Porodní bába. Přizná, že na oddělení sestry pletou. Když odjíždějí miminka z porodnice, jedou v ponožtičkách. Možná jim pak už nikdo do konce života nic neuplate.

„Stýská se Vám po oddělení?“ „To víte že jo.“ „Jsu v pořádku ty domácí porody?“ „Jistě že ne. Nebezpečí je velké. Nedovedete si představit, jak to teče, když to teče.“ Jdeme na elektrospánek. Útržkové hovory jsou věčné.

Taneční parket. Babča rádí. Sehraný pár. Chce se říct, že tanečně vyškolený. Tanečník odpovídající výšky, odpovídajícího věku. Nikdo v sále takhle neumí. Podle neověřených zpráv okolo třiasedmdesáti.

**Skupina.** Skupinová psychoterapie. Vždycky jsem po ní toužil. Dosud jen z knížek, nebo filmů. Jak ten psycholog poslouchá znuděně klientku, ona se potřebuje vypovídat, muže už to nebaví, tak jí zaplatí drahého psychologa. Ona mluví, vypovídat se, muž má pokoj. Drahý psychiatr jí nakonec přefízne. Všichni jsou spokojeni. Tak toho jsem se tady nedočkal. Tady reál, a skupina. Deset žen, tři muži. Pověstný kroužek. Každý máme jmenovku. Přezívání se nekoná, psychologové jsou manželé.

Výzva – kdo se chce svěřit. Některé ženy na to čekají. Já toužím vyndat foťák a blok. To se samozřejmě nesmí. Brrr. Tolik lidského ..., nevím, jestli můžu napsat neštěstí. Alkohol a jiné svinstvo rodičů. Odchody manželů, nesoulad matky s dcerou. Atd.

Aktivní jsou jednoznačně ženy. Některé dovedou svůj příběh barvitě podat, není to poprvé. Mají to nacvičené. Jiné zarytě mlčí. Přicházejí slzy. Psychiatr naznačí, ať se jim nikdo nebrání. Žena přináší krabičku s kapesníky. Slzavé údolí.

Psychologové mluví málo. Jen spíš jednoslovné tiché otázky. Povzbuzení k dalším okolnostem příběhu. Rozplétání. Nalézání dalších hledisek, které klientky nenapadnou. Rad minimálně, skoro žádné. Asi tu platí zásada, kterou neznám – přivést klienta k tomu, aby si sám odpověděl.

Stydím se, jak jsou moje problémy banální. S nimi nemůžu vyrukovat. Tím víc pozorují ženy. Měl bych se omluvit, ale pozoruju, jak jsou pěkné svým smutkem. Foťák! Blbost.

Na závěr kruh, držíme se okolo ramen. Každý má říct jedno slovo, které sezení charakterizuje. Řekl jsem: „Rozpačitost“.

Při dalším skupinovém sezení hráli jsme hru, kterou si pamatuju z doby, kdy jsem chodil do Pionýra. O jednu židli míň, než je lidí a ti se vyměňují. Pak jsme měli malovat co nás napadne, aby se poznalo jací jsme. Pastelky mají krásně ořezané. Ale tmavých odstínů málo. Nakreslil. jsem hradby města Alepo, jak do nich lítají střely. A k tomu připsal „bum, křach“. Můj první komiks.

**Třetí skupina** se mi líbila. Hodně na poslouchání, hodně na koukání. Na fotografování, na zapisování. Ale to se

nesmí. P prohlásila, že zažila zklamání. Že nechce moc mluvit. Seděla vedle, pozoroval jsem jí pokradmu. Všimla si toho, nezlobila se. Má dlouhý nos a parádní brejle. Ví co jí sluší.

Začal jsem svůj problém se samotou a lidmi, ale zase to sklouzlo k nejčastějšímu tématu. Vztahy, rodina. Nevadí. N mluvila, smála se, brečela. Střídání nálad. Nemá podprsenu, nebo úplně blbou. Má na sobě navěšená trika. Tohle jí není zapotřebí. Pěkná holka. Příběh s tatínkovou urnou. Námět na povídku.

Paní psycholožka bez manžela, omluvila ho pro nemoc. Když oba, vládne on, ona podává kapesníčky. Teď, sama, dobrá. Přendává židle, které hrají matku a dceru a dcera na nich hraje obě postavy, jak si přesedává. Zaujalo. Všechny.

U taky nemluví. Celý děj, všechny příběhy, má ve výrazu tváře. Jinak nehybná. Ostatní gestikulují. Výrazně. Foťák !!!

Využívám posledního slova, které každý dostaneme, abych pověděl, že teď skupina nekončí. Každý si ty zážitky musí zpracovat sám. V lese.

ProChore, vole, nekecej jim do toho.

**Natálka.** Je devět večer, v rohu kavárny hotelu Priessnitz zní kytara. Natálka má desky, v nich papíry a papírky, listuje. Povídá. „Neměj strach být tím, čím bys rád.“ Slova přejdou v píseň. Okolo ní kroužek křesel, tam pacientky.

Byla to dřina. Křesla jsou těžká. Ale hluboká, pacientky můžou sedět pohodlně, nohy složené pod sebe, vedle sebe. Poslouchají, přizvukují, když Natálka rozdává papíry, zpívají refrén spolu.

Natálka je trubadúr. Nerada mluví o sobě. Nejen zpívá, hovoří k lidem. Zpívá jim. Písničkami otvírá myšlenky. Ano, myšlenky křesťanské. Ale nejsou ony obecně platné? Jsou i o Bohu, i když jeho jména tam nezaznělo. Neumím rozpoznat jazyky, ale jistě je tam jih. Od Řecka po Španělsko. Slyšel jsem i židovskou píseň.

Muzikoterapie neformálně.

Z jednoho křesla: „Je to tak krásný, když někdo něco umí a dělá tím radost druhým.“

**Peru.** Pan učitel Turek (matematička, fyzika,) cestuje po světě a pak o tom povídá



Jsme my pacienti, zvláště ti hlubší, takoví bezprostřední.

**Podívání k jihu** z našich 650 mm se mění. Podle toho, kolik mají nahoře k dispozici mlhy. Když jim vystačí jen na zaplnění údolí, zůstanou špinavá místa, kde žijeme my, lid, zakryta. Vidět jsou jen vrcholky kopců a rozhledna na Pradědu. Spodek pan malíř nedomaloval. Došla barva? Nebo schválně? Není na tom spodním světě nic zajímavého? Však dočkali jsme se i tvrdě realistického, zaostřeného pohledu, a lidi říkali – je tam krásně. Že si ale fandíme, co?

**Drobné objevy.** Buková studánka. Do stromu je díra, ta díra je studánka. Pramen je v kořenech. Můžete se napít, voda je pitná. Pokud ovšem není zmrzlá.

V posilovně beznadějně bloudí malá Vietnamka. Bezradná, ale nenechá si do ničeho kecat. Všechno musí vyzkoušet sama. Občas ji nějaké závaží s rámusem spadne. Usměje se vietnamským úsměvem a je u toho česky půvabná.

**Čtenářky.** Vytahují knížku při každém čekání. Stačil jsem zjistit Volter - Candide, Kristina Hannahová - Slavík, Boček – prý bezvadně všechno, ale i Odstíny šedi. Mnoho žen hledá řešení svých problémů (psychických) v knihách. Různé energie, léčitelé. Hned dostanu doporučení. Z beletrie Anna Bolavá – Do tmy.

**O smutné dívce** se víc nedozvím. Má dva psy, venčí je třikrát denně. Myslím, že si s nimi rozumí líp, než s lidmi.

Na umyvadle leží žvýkačka. Přemejšlim co s ní. Mám chuť hodit mu ji do boty. Proč to neudělám? Přece mám „diagnózu“. Hodí mu do boty žvýkačku spíš blázen, nebo neblázen? Chraň nás bůh všech maminčiných jedináček. Ale triko pohozené na mé židli, jediné volné, jsem mu hodil na jeho postel. Zmačkané.

**Já pacient.** Asi se ve mně něco změnilo. Nebo jen pohnulo? Nebo to jen umím lépe pojmenovat? Nepotřebuju televizi. Ani noviny. Uvažuju, jestli je doma nemám odhlásit. Sebejistí pánové už nezdaří se mi tak protivní.

Vydržím sedět a civět. Každý den jedno až dvě piva je asi moc. Líp spím. Dokonce mi vadí, že se ráno neproberu, abych mohl psát.

Chtěl bych změnit svůj život, až se vrátím, ale přesně nevím jak. Ale třeba jen je to fráze, která se sem hodí. Spoustu věcí nevím. Asi je to dobře.

Neustálý nedostatek času a výčitky, že nestihám. To trvá.

**Našel.** Konečně našel. Ne, není to výrazná krasavice. Milá dívka. To je víc. Člověk, kterého nezajímá jen on sám. Ten typ, se kterým můžete rozmlouvat dlouho do noci. Třeba i v posteli.

Ale i pěkná na podívání. Dlouhodobé koukání. Holka k neokoukání. Která pasuje do představy jak padá sníh, vločky jí přistávají na tváři, řasách. Odtud je slibávat. Co je víc?

Jenomže nezačal padat sníh.

Procházka nebyla dlouhá, ale dlouhé bylo povídání v ní. Adventistka. (Vůbec, tady je hodně věřících. I něcistů.) Adventisti nejsou podporováni státem, platí si desátky. Aby si udrželi svou samostatnost a nezávislost.

Neumím adventistky.

**Hepijend.** A tak jsem chodil, rozhlížel se, hledal. Nakonec našel. Až nakonec, doma, po návratu. Bydlí ve stejném bytě jako já. Už 52 roků.

Lázně Jeseník 01 02 až 22 02 2017